

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/98/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115233866
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4115233866.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobcu: Q. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. O., E. J. č. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom Košice, Mlynská 28, proti žalovanému: Komunálna poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, zastúpeného JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 15. novembra 2019 č. k. 10C/617/2015-360 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 29. mája 2020 č. k. 10C/617/2015-447 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **potvrdzuje.**

Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom, v spojení s dopĺňacím rozsudkom, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 142.625,34 eura z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 142.625,34 eura odo dňa 13. 08. 2015 do zaplataenia a sumu vo výške 71.312,67 eura z titulu náhrady mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Ďalším výrokom rozhodnutia návrh žalovaného na prerušenie konania doručený Okresnému súdu Nitra elektronicky dňa 29. 08. 2018 zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 428, § 441, § 444, § 823, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 písm. a/, § 11 ods. 6, 7, 8, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 8 ods. 1, 2 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 2 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3, § 5 ods. 1, 2, 5 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Uviedol, že žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 20. 11. 2015 sa žalobca domáhal zaplataenia sumy 170.571 eur z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne odo dňa 13. 08. 2015 do zaplataenia a sumy 85.285,50 eura z titulu náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca pri dopravnej nehode dňa 22. 04. 2014 v katastri obce J. utrpel ako spolujazdec v motorovom vozidle zn. V. XXX, A.: V. ťažké ublíženie na zdraví. Vodič motorového vozidla X. J. sa pri prechádzaní ľavotočivej zákruty dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, zišiel s vozidlom mimo cestu a následne sa niekoľkokrát prevrátil a ostal s vozidlom na streche. Za škodu na zdraví poškodenému zodpovedá poistený prevádzkovateľ

a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným. Nároky poškodeného na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Priamy nárok voči poisťovni je daný podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z. z.. V dôsledku úrazu žalobca utrpel stlačenie hrudníka s obojstrannou kontúziou pľúc, sériovú zlomeninu rebier VII, VIII, IX a X vľavo, zlomeninu rebier V, VI, VII, VIII, IX a X vpravo, poúrazový pneumothorax, poúrazové krvácanie do hrudníka, zlomeninu stavcov C5, C6, C7, Th1, Th4, Th9, Th10-Th11, léziu miechy od úrovne Th5-Th6 a traumatický šok ťažkého stupňa. Na základe lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, vypracovaným znalcom Q. X. Z., ortopédom z Národného rehabilitačného centra S. dňa 27. 04. 2015, bolo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotenú vo výške 9.940 bodov. Výška náhrady za jeden bod je 17,16 eur, a to v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 473/2004 Z. z., pričom rozhodným obdobím určenia hodnoty jedného bodu je rok 2014. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia tak predstavuje sumu 170.571 eur. Žalobca si uplatnil listom dňa 28. 04. 2015 u žalovaného z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 170.571 eur. Uplatnený nárok nebol žalovanému v zákonnej trojmesačnej lehote uspokojený. Žalobca si preto uplatňuje nárok spolu s úrokom z omeškania 5,05% ročne odo dňa 13. 08. 2015 do zaplatenia, a to zo sumy 170.571 eur. Žalobca zároveň listom zo dňa 28. 04. 2015 navrhol uzavrieť dohodu o vyrovnaní. Vzhľadom na vek žalobcu v čase úrazu, rozsah a závažnosť následkov, invaliditu, obmedzenie rastu a stratu spoločenského uplatnenia, trvalosť a nemožnosť nápravy následkov, navrhol žalobca 50% - né zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. K dohode medzi stranami nedošlo. Žalobca je následkom úrazu nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých a je natrvalo vylúčený z doterajšieho a vzhľadom k jeho veku aj budúceho plnohodnotného osobného a spoločenského života. Jeho stav sa po operáciách a rehabilitáciách čiastočne ustálil s trvalými následkami, ako je poúrazová paraplégia, inkontinencia a nedomykavosť ritných zvieračov, vážne duševné poruchy a reštrikčná ventilačná porucha. Žalobca je odkázaný na invalidný vozík, je odkázaný na pomoc osobného asistenta a najbližších pri vykonávaní základných hygienických potrieb a bežných denných činnostiach. Je výrazne obmedzený v možnostiach uplatniť sa v živote, v pracovnom zaradení, v osobných záľubách, v kultúrnom vyžití, v športe a v možnostiach založiť si rodinu. Pred úrazom žalobca pracoval ako montážnik, veľa cestoval mimo územia SR, vo voľnom čase sa venoval rybárstvu, poľovníctvu a športovej streľbe. Je vyštudovaný lesník, často chodil do prírody na prechádzky a turistiku, pomáhal pri prácach v lese (prikrmovanie zvery, čistenie chodníkov). Žalobca bol kandidátom do poľovníckeho združenia, no kvôli zdravotnému stavu nebol prijatý. Venoval sa tiež športu, najmä posilňovaniu, práca okolo rodinného domu, viedol aktívny život mladého človeka, s priateľkou chodili často do spoločnosti, na zábavy, na stretnutia s priateľmi. Všetkým týmto činnostiam sa po úraze prestal venovať. Úraz s fatálnymi následkami pre ďalší život utrpel vo veku 23 rokov. Následkom úrazu sa stal invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 80%. Je preukázateľné, že žalobca utrpel mimoriadnu ujmu na zdraví, ktorá je nemajetkovej povahy, je poškodený na svojej osobnosti a má nárok na zadosťučinenie za túto nemateriálnu ujmu. Jednorazovo priznanou finančnou náhradou má byť po celý zvyšok života žalobcu kompenzovaná závažnosť poškodenia a tiež fyzické a psychické strádanie a strata zdravotnej pohody. V náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia sa okrem iného neodráža skutočnosť, že ťažkú dopravnú nehodu utrpel žalobca vo veku 23 rokov a znamená tak hlboký zásah do jeho fyzických a psychických schopností, že výkon akejkoľvek činnosti je u neho spojený s vynaložením zvýšeného úsilia, s ktorým musí prekonávať osobitné obtiaže vyvolané nepriaznivým zdravotným stavom. Zdravotný stav žalobcu po úraze a následky z neho vyplývajúce, sú svojou povahou výnimočné a kvalitatívne predstavujú zmenu podmienok vyjadrenú pojmom "dôvody hodné osobitného zreteľa". Je možné preukázať, že u žalobcu došlo k zmareniu dosiahnutia celoživotného cieľa a k podstatnému obmedzeniu uspokojovania jeho životných potrieb. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby súd zvýšil u žalobcu náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50%, čo pri základnom bodovom hodnotení 9.940 bodov, t. j. 170.571 eur, predstavuje hodnotu 85.285,50 eura.

1.2. S ohľadom na vykonané dokazovanie súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná čiastočne. Z výsledkov dokazovania je jednoznačne preukázané, že pri dopravnej nehode dňa 22. 04. 2014 bola žalobcovi spôsobená škoda na zdraví. Žalobca pri dopravnej nehode dňa 22. 04. 2014 utrpel viaceré poranenia - stlačenie hrudníka s obojstrannou kontúziou pľúc, sériovú zlomeninu rebier VII, VIII, IX a X vľavo, zlomeninu rebier V, VI, VII, VIII, IX a X vpravo, poúrazový pneumothorax, poúrazové krvácanie do hrudníka, zlomeninu stavcov C5, C6, C7, Th1, Th4, Th9, Th10-Th11, léziu

miechy od úrovne Th5-Th6 a traumatický šok ťažkého stupňa. Tieto skutočnosti neboli v konaní sporné. Z rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T/67/2016 zo dňa 28. 09. 2016, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Nitra a X. J. (vodičom) je zrejmé, že túto dopravnú nehodu spôsobil a za jej následky zodpovedá X. J. ako vodič osobného motorového vozidla. Nároky poškodeného na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a preto žalobca má priamy nárok voči poisťovni podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., keďže v čase vzniku dopravnej nehody dňa 22. 04. 2014 na predmetné motorové vozidlo zn. V. A.: V. bolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného, čo v konaní nebolo sporným. V konaní ďalej nebolo sporné, že žalobca si uplatnil listom dňa 28. 04. 2015 u žalovaného z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 170.571 eur. Uplatnený nárok nebol žalovanému v zákonnej trojmesačnej lehote uspokojený. Z vykonaných dôkazov je nepochybné, že nárok žalobcu v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. je daný, keď skutkový stav nie je sporný čo do právneho základu, spornou v konaní bola v prvom rade výška bodového hodnotenia a tiež otázka, či bol alebo nebol žalobca pripútaný bezpečnostným pásom.

1.3. Výšku základnej náhrady SSÚ (súd neposudzoval sťaženie spoločenského uplatnenia ohľadne následkov v sexuálnom živote žalobcu, ktoré je predmetom samostatného konania), súd stanovil na základe predložených znaleckých posudkov, keď s ohľadom na predložené posudky súd akceptoval znalecký posudok podaný Q.. V. J., a to ohľadne položiek 306, 314, 316c, 300b, 304c a 432a. V prípade položky XXX sa Q.. V. J. k tejto nevyjadroval a v tomto smere súd akceptoval znalecký posudok spoločnosti forensic.sk, nakoľko sa na vypracovaní posudku spoločnosti forensic.sk o. i. podieľal Q.. W. S., ktorý je psychiatrom. V prípade položiek 306, 314 a 316c sa bodové ohodnotenie posudku Q.. J. zhoduje zároveň s bodovým ohodnotením určeným v lekárskom posudku Q.. X. Z., PhD.. Takto určené bodové ohodnotenie mal súd za relevantne preukázané. Súd vzal do úvahy bodové hodnotenie nasledovne: za položku 306 -2.470 bodov a navýšenie o 100% (2.470 bodov), spolu 4.940 bodov. Za položku 314 -900 bodov a navýšenie o 100% (900 bodov), spolu 1.800 bodov. Za položku 316c -300 bodov a navýšenie o 100% (300 bodov), spolu 600 bodov. Za položku 300b -200 bodov a navýšenie o 100% (200 bodov), spolu 400 bodov. Za položku 304c -300 bodov a navýšenie o 85% (255 bodov), spolu 555 bodov. Za položku 432a - 30 bodov bez navýšenia, spolu 30 bodov. Za položku 255 - 520 bodov a navýšenie o 75% (390 bodov), spolu 910 bodov. Oba znalecké posudky (č. 167/2016 od inštitútu forensic.sk a č. 15/2016 od Q.. J.) obsahujú aj určenie položky 321a - strata penisu alebo ťažká deformácia penisu (poúrazové poruchy sexuálnych funkcií), avšak uvedená položka je súčasťou nároku uplatneného v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 25C/10/2017, preto na túto súd v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/617/2015 neprihliadal a nezapočítal ju do celkového bodového hodnotenia priznaného žalobcovi v tomto spore. Spolu tak predstavuje bodové hodnotenie 9.235 bodov (4.720 bodov a navýšenie o 4.515 bodov), za ktoré bolo možné priznať žalobcovi náhradu SSÚ vo výške 158.472,60 eur (9.235 x 17,16) pri hodnote jedného bodu určeného sumou 17,16 eura podľa Opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S02622-OL-2015 z 13. mája 2015 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2015. Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2015 za jeden bod je 17,16 eura.

1.4. Súd však musel vziať do úvahy aj otázku zodpovednosti samotného žalobcu, teda či z jeho strany došlo k takému správaniu, ktoré by zakladalo možnosť zníženia náhrady SSÚ z dôvodu spoluviny. Súd sa v tomto smere stotožnil so závermi znaleckého posudku č. 239/2019 vypracovaného znaleckou organizáciou forensic.sk, ktorý bol vypracovaný v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 7C/206/2015, teda že žalobca vysoko pravdepodobne pripútaný nebol, čo podporne dopĺňajú aj ďalšie dôkazy (v prípade žalobcu z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že nebol pripútaný v čase dopravnej nehody bezpečnostným pásom, ktorý predpoklad argumentačne podporuje, že bol po nehode nájdený mimo vozidla, čo je pravdepodobnejšie v prípade, že pripútaný naozaj nebol a taktiež aj rozsah a charakter poranení, pričom maximum zranení je v oblasti hrudníka, hrudnej a krčnej chrbtice v porovnaní s poraneniami ostatných pasažierov). Podľa znaleckého posudku na tele žalobcu neboli opísané žiadne jednoznačné poranenia, ktoré by vznikli v dôsledku použitia bezpečnostných pásov. K povahe § 441 Občianskeho zákonníka už bolo judikatúrou konštatované, že patrí k normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojej úvahy v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej

normy so širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Pri úvahe o pomernom rozdelení medzi škodcom a poškodením ide teda o určenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškodeného a škodcom a o zváženie všetkých skutočností, ktoré prispeli ku vzniku škody. Posudzujú sa tak všetky príčiny, ktoré viedli ku vzniku škody a rovnako ako pri škodcovi, aj pri poškodenom treba prihliadať len na také jeho konanie, ktoré bolo aspoň jednou z príčin vzniku škody. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škode podieľa sám poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu, po porovnaní všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu, tak aj na strane poškodeného. Konanie poškodeného, ktorým prispel ku vzniku škody alebo k zväčšeniu jej rozsahu musí mať povahu protiprávneho konania, ktoré bolo príčinou vzniku škody alebo jej zväčšenia. Protiprávne konanie poškodeného spravidla spočíva v porušení generálnej prevencie podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia je totiž každý povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Toto ustanovenie tak ukladá každému povinnosť konať tak, aby vzhľadom na všetky okolnosti nedal príčinu ku vzniku škody na zdraví, na majetku a iných hodnotách. Žalovaný v konaní poukazoval na to, že žalobca nebol v čase dopravnej nehody pripútaný. Dôkazné bremeno na preukázanie spoluzavinenia žalobcu zaťažovalo žalovaného, pričom žalobca tvrdil, že pripútaný bol. Súd vo veci vykonal dôkaz oboznámením obsahu znaleckého posudku č. 239/2019 vypracovaného znaleckou organizáciou forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s. r. o. v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 7C/206/2015, z ktorého záverov vyplýva, že žalobca s najväčšou pravdepodobnosťou nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi, pričom všetky zranenia, ktoré utrpel, boli pri absencii pripútania, pričom aký konkrétny rozsah poranení by však napokon vznikol a ktoré konkrétne poranenie by nevzniklo, nie je podľa znalcov možné určiť. Zo záverov uvedeného posudku je ďalej zrejmé, že uvedenému zodpovedá aj fakt, že žalobca bol nájdený po nehode mimo vozidla a taktiež aj rozsah a charakter poranení, pričom maximum zranení je v oblasti hrudníka, hrudnej a krčnej chrbtice v porovnaní s ostatnými pasažiermi vo vozidle. Ani v konaní písomne vypočutý svedok X. J. ako vodič a ani ďalší spolucestujúci X. X., ktorí sa vyjadrili písomne, sa nevedeli vyjadriť ku skutočnosti, či žalobca bol pripútaný v čase dopravnej nehody alebo nebol. S poukazom na § 441 Občianskeho zákonníka a všetky uvedené skutočnosti bolo potrebné náhradu SSÚ znížiť tak, aby súd zohľadnil spoluzavinenie žalobcu na vzniknutej škode. Rozhodujúcim zistením ohľadne rozsahu spoluzodpovednosti žalobcu bolo zistenie, ktoré okolnosti mali priamy zásadný a podstatný vplyv na vznik škody a v akom rozsahu sa každý zo zúčastnených (žalobca a vodič motorového vozidla) pravdepodobne podieľali na vzniku škody. Súd v tomto smere dospel k záveru, že rozhodujúcou skutočnosťou pri vzniku škody bolo hrubé porušenie povinnosti vodiča motorového vozidla (X. J.), dôsledkom ktorého došlo k dopravnej nehode, ktoré porušenie malo priamy a podstatný vplyv na vznik škody. Žalobca ako poškodený tým, že nastúpil do vozidla a nepripútal sa bezpečnostným pásmom, porušil zákonnú povinnosť ustanovenú v § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, podľa ktorého je osoba sediaci na sedadla povinne vybavenom bezpečnostným pásmom povinná toto zariadenie použiť a zároveň žalobca porušil generálnu prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, keďže každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, čo žalobca zjavne opomenul, i keď v tomto prípade nevedol motorové vozidlo, ale bol len spolujazdcom. Porušenie generálnej prevencie zo strany žalobcu bolo jednou z príčin vzniku škody, pričom ďalšími príčinami bolo porušenie dopravných predpisov zo strany vodiča motorového vozidla X. J., ktorý pri predchádzaní ľavotočivej zákruty sa dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, zišiel s vozidlom mimo cestu a následne sa niekoľkokrát prevrátil a ostal s vozidlom na streche, čím spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej žalobca ako spolujazdec utrpel ublíženie na zdraví. Súd vyhodnotil mieru spoluzodpovednosti žalobcu na vzniku škody v rozsahu 10%, pretože z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že vznik škody podstatným spôsobom zaviniel vodič X. J., ktorý z nedbanlivosti porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, keď sa pri jazde nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke. Príčinou vzniku dopravnej nehody dňa 22. 04. 2014 bol technicky nevysvetliteľný spôsob a technika jazdy vodiča X. J. ktorý pri vjazde do ľavotočivej zákruty prakticky pokračoval v priamom smere jazdy bez toho, aby včas korigoval smer jazdy vozidla do smeru súbežného s pozdĺžnou osou vozovky. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam je možné prijať záver, že vodič X. J. vznik škody zaviniel rozhodujúcou mierou, preto sa musí žalovaný podstatným spôsobom podieľať na úhrade tejto škody. Podľa súdu je primerané zníženie o 10%, keďže došlo k porušeniu prevenčnej povinnosti, ako aj povinnosti pripútať sa bezpečnostným pásmom, hoci sa na vzniku škody rozhodujúcou mierou podieľal X. J. ako vodič motorového vozidla a žalobca porušil podľa súdu svoje povinnosti opomenutím zákonnej povinnosti menej závažným spôsobom. Vzhľadom k tomu, že súd konštatoval porušenie povinností žalobcom, nebolo možné priznať mu plnú výšku náhrady SSÚ. Porušenie zákonnej povinnosti pripútať sa vo vozidle bezpečnostným pásmom a porušenie prevenčnej povinnosti umožnilo súdu znížiť rozsah náhrad, na

ktoré má žalobca nárok o 10%, pretože krátenie týchto náhrad o vyšší počet percent súd považoval za neprimerane vysoké a nezodpovedajúce závažnosti porušenia zákonnej povinnosti žalobcu. Súd sa preto nestotožnil ani s návrhom žalovaného o zníženie SSÚ o minimálne 25%, ktoré považoval súd za neprimerané. Súd pri posúdení miery spoluzavinenia vzal do úvahy komplexné závery znaleckého posudku č. 239/2019 ako aj skutočnosti vyplývajúce z trestného konania ohľadne rozsahu zavinenia X. J. ako vodičom motorového vozidla. V neposlednom rade súd poukázal na skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané, že by nepripútanie sa žalobcu prispelo k väčšiemu poškodeniu zdravia žalobcu, čo je rovnako zrejmé zo záverov znaleckého posudku č. 239/2019, na základe čoho mal súd za to, že nebola jednoznačne preukázaná príčinná súvislosť medzi zväčšením rozsahu zranení vo vzťahu k tomu, že žalobca nebol pripútaný. S poukazom na uvedené skutočnosti (bodové ohodnotenie a spoluzavinenie žalobcu), súd priznal žalobcovi nárok na náhradu SSÚ vo výške 142.625,34 eura (158.472,60 eur - 10%). Takto priznaná náhrada SSÚ potom predstavuje základnú náhradu SSÚ a z tejto výšky mohol súd ďalej určiť výšku náhrady mimoriadneho zvýšenia SSÚ, a to do maximálnej výšky 50%. Zákon č. 437/2004 Z. z. umožňuje súdu "základnú" náhradu za SSÚ v prípadoch hodných osobitného zreteľa zvýšiť. Znamená to, že v prípade rozhodovania o zvýšení náhrady za SSÚ je potrebné vychádzať z priznanej výšky náhrady za SSÚ a následne na strane žalobcu hodnotiť splnenie podmienok pre aplikáciu § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. z hľadiska v tomto smere relevantných okolností.

1.5. K otázke nároku na mimoriadne zvýšenie SSÚ súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania je možné dospieť k záveru, že u žalobcu nastala taká závažná zmena, ktorá odôvodňuje zvýšiť náhradu SSÚ o 50% zo základného bodového ohodnotenia (upraveného o mieru spoluzavinenia žalobcu). Takto priznaný nárok je podľa súdu primeraný k rozsahu, v akom nastali obmedzenia, resp. vylúčenia žalobcu a v akom nastali výnimočné okolnosti pre jeho priznanie. V tejto súvislosti súd vzal do úvahy, či je alebo nie je žalobca samostatne schopný vykonávať základné životné potreby, domáce práce, ďalej dopad na rodinný život, partnerský život, uplatnenie na trhu práce, oblasť športu, turistiky, možnosť účasti na kultúrnom a spoločenskom živote a čiastočne vzal do úvahy aj vek a invaliditu žalobcu. V neposlednom rade súd porovnal predchádzajúci život žalobcu pred nehodou s jeho životom po nehode. Súd posudzoval tiež, či žalobca bol z jednotlivých činností (oblastí) úplne vylúčený, alebo došlo len k ich obmedzeniu. Súd v danom prípade skúmal dôvodnosť nároku na mimoriadne zvýšenie SSÚ vo všetkých ohľadoch s výnimkou dôsledkov v oblasti sexuálneho života žalobcu. Teda súd neposudzoval zmeny predpokladov pre životné a spoločenské uplatnenie žalobcu vzniknuté v dôsledku poškodení v oblasti sexuálneho života žalobcu, keďže by podľa názoru súdu išlo o duplicitné posudzovanie rovnakého poškodenia zdravia z tej istej udalosti vo dvoch konaniach. V prípade žalobcu je nepochybné, že jeho spoločenské uplatnenie oproti obdobiu pred vznikom úrazu je obmedzené, resp. vylúčené takmer vo všetkých oblastiach. V danom prípade došlo nepochybne k takému zásahu do života žalobcu, že sa jedná o mimoriadne zhoršenie vo všetkých žalobcom uvádzaných činnostiach a že došlo k jeho obmedzeniu vo všetkých podstatných činnostiach a úkonoch. Žalobca nie je schopný vykonávať základné životné potreby samostatne, je odchádzaný na pomoc iných osôb v mnohých oblastiach vrátane základnej hygieny a v minulosti získal vzdelanie, ktoré je viazané na manuálnu zručnosť. To všetko sú skutočnosti svedčiacie o tom, že žalobca vedie úplne iný život a tento je v mnohých smeroch obmedzený, keď žalobca stratil možnosť vykonávať niektoré činnosti v celom rozsahu. U žalobcu v súvislosti s dopravnou nehodou nepochybne vznikli nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony a je možné konštatovať aj dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalobcom uplatnený rozsah mimoriadneho zvýšenia SSÚ je absolútne na hornej hranici, pričom z vykonaného dokazovania vyplýva, že u žalobcu došlo k takým dôsledkom, ktoré znamenajú obmedzenie a aj celkovú stratu možnosti vykonávať niektoré činnosti a úkony. V súlade so zisteným skutkovým stavom na strane žalobcu nastala taká závažná zmena, ktorá odôvodňuje mimoriadne zvýšenie náhrady SSÚ o 50% zo základného bodového ohodnotenia. Takto priznaný nárok je podľa súdu primeraný k rozsahu, v akom nastali obmedzenia v živote žalobcu a v akom nastali výnimočné okolnosti pre jeho priznanie. Žalobca je schopný vykonávať základné životné potreby podstatne obmedzene, nakoľko potrebuje pomoc inej osoby pri obliekaní, pri hygiene, pri stravovaní. Žalobca je v otázke základných životných potrieb odkázaný na inú osobu. V tomto smere ide o základné - primárne potreby človeka, žalobcu, akými sú potreba spánku, potreby potravy, potreba dýchania, potreba vyprázdňovania, potreba sexuality, potreba bezpečia, či potreba tepla. Tieto nie je žalobca plnohodnotne schopný si zabezpečiť bez pomoci inej osoby a je výrazne obmedzený z vykonávania základných životných potrieb. Súd v tomto smere prihliadol na výpovede žalobcu, svedkov a znalecké posudky. Z predložených lekárskech a znaleckých posudkov bola preukázaná porucha močového mechúra následkom poranenia močových orgánov a tiež aj nedomykavosť ritných zvieračov, t. j. žalobca sa sám nevymočí a nevie ovládať uvoľnenie stolice, v

prípade tuhosti musí byť stolica vyberaná manuálne. Žalobca má tiež problémy so spánkom v dôsledku bolesti chrbta, bolesti má aj v dôsledku zmeny počasia/ tlaku, pri menšej námahe sa zadýcha. Žalobca sa snaží spevniť ruky a hornú časť tela, avšak práve pre problémy so zadýchaním sa v dôsledku obmedzenej hybnosti hrudníka, vie každú činnosť robiť len chvíľku a následne si musí oddýchnuť. Podľa Q.. J. sa žalobca sám dostane na vozík a z vozíka na posteľ, na stoličku a späť. V ostatných činnostiach denného života vyžaduje pomoc rodinných príslušníkov, ako aj asistenta, ktorý chodí denne podľa potreby na osem hodín. Podľa znalca žalobca vie hornú časť tela ošatiť sám, avšak v ošatení dolnej časti tela vyžaduje pomoc inej osoby a rovnako tak aj v otázke hygienických potrieb si v hornej časti tela vie tieto vykonať žalobca sám, no v dolnej časti tela vyžaduje na niektoré úkony pomoc inej osoby, pričom do kúpacej vane sa dokonca vie dostať len s pomocou dvoch osôb. V otázke domácich prác je napĺňanie tejto oblasti u žalobcu výrazne limitované, hoci žalobca nie je úplne vylúčený z ich vykonávania. Z výsluchov súd zistil, že žalobca má problémy pri dlhšom vykonávaní jednej činnosti, čo ho časovo limituje, napr. pri krájaní mrkvy, cibule, umývaní riadu, jeho utieraní, túto činnosť však dokáže s obmedzením a častými prestávkami vykonávať. V otázke varenia je žalobca výrazne obmedzený, v podstatnej časti odkázaný na prípravu jedla inou osobou. Je zrejmé, že pre problémy s dýchaním a únavou je aj táto činnosť v prípade, že by ju vykonával sám obmedzená, avšak žalobca nie je z jej vykonávania úplne vylúčený a nestratil možnosť túto činnosť vykonávať. V otázke domácich prác preto súd konštatoval rovnako výrazné obmedzenie. V prípade rodinného života je rovnako potrebné konštatovať zásah spôsobený dopravnou nehodou a v jej dôsledku poškodenia zdravia žalobcu. V tomto smere je dôležitá aj tá skutočnosť, že došlo k odkázanosti žalobcu vo všetkých oblastiach na inú osobu, v neprítomnosti asistenta je touto osobou rodinný príslušník. Žalobca bol pred nehodou slobodný a bezdetný, mal priateľku a k rozpadu jeho základnej rodinnej jednotky v tomto ponímaní nedošlo. Vo vzťahu k rodičom, tieto vzťahy ostali zachované a z dôvodu, že žalobca žije u rodičov, ktorí sa o neho starali aj bezprostredne po nehode, oblasť týchto rodinných vzťahov ostala zachovaná, a to aj s ohľadom na nevyhnutnú pomoc a starostlivosť o žalobcu. Narušenie rodinných vzťahov s inými príbuznými (starí rodičia, bratrance, ostatná rodina) však je potrebné konštatovať, pričom ale nie je možné vyjadriť, že by tieto boli úplne stratené a žalobca ani nie je z ich realizácie vylúčený v ďalšom svojom živote. Žalobca je ale výrazne obmedzený v možnostiach kontaktu s nimi, a to pre problémy súvisiace s jeho imobilitou a inkontinenciou. V minulosti veľmi často navštevoval starých rodičov, čo sa po nehode podstatne zmenilo. Je zrejmé, že základná rodina žalobcu sa nerozpadla, hoci nehoda poznačila rodinu ako takú s ohľadom na skutočnosť, že rodina žije v prostredí hospodárstva a lesníctvom, z ktorých činností je žalobca vylúčený a rodina napr. musí zabezpečiť pomoc inej osoby na práce okolo domu, hospodárstva. Žalobca mal pred nehodou priateľku, ktorá s ním ostala aj po nehode a rovnako ani v tomto prípade žalobca nie je úplne vylúčený z tohto vzťahu, no obmedzenie je výrazné a žalobca sám prezentuje obavy z možnej straty partnerky, keďže jej nevie poskytnúť plnohodnotný život. Žalobca s priateľkou mali plány o budúcnosti, avšak ako uviedla aj priateľka žalobcu, život sa im úplne zmenil. Priateľka žalobcu s ním ostáva, pričom si robí nádeje na vyzdravenie žalobcu, čo však znalec MUDr. J. označil za veľmi málo pravdepodobné s tým, že práve naopak bude úlohou udržanie súčasného stavu. Žalobca teda nie je celkom vylúčený z rodinného života, má priateľku, rodičov, starých rodičov a aj ostatných príbuzných, s ktorými žalobca aj naďalej môže udržiavať a rozvíjať vzájomné väzby, hoci v prípade príbuzných žijúcich mimo ich domova žalobcu je udržiavanie kontaktu výrazne sťažené. Žalobca je tiež v súčasnosti vylúčený z možnosti založiť si vlastnú rodinu (mať deti) a vzhľadom na mladý vek, v ktorom sa žalobca so svojou priateľkou nachádzajú, sú dané obavy o stabilitu a udržanie vzťahu s partnerkou v budúcnosti. V otázke uplatnenia na trhu práce je možné hovoriť u žalobcu o vylúčení, keď žalobca nemôže vykonávať činnosť, na ktorú má absolvované vzdelanie - Stredná odborná škola lesnícka. V dôsledku poškodenia zdravia spôsobeného dopravnou nehodou žalobca už nie je schopný vykonávať ani prácu, ktorú vykonával pred nehodou (montážnik na stavbe detských ihrísk). Keďže sa jednalo o fyzickú prácu, je zrejmé, že túto skutočne žalobca nemôže vykonávať tak, ako pred samotnou nehodou. Je však potrebné uviesť, že žalobca uvedenú prácu vykonával s úmyslom zárobku a následne mal záujem pracovať ako horár, čo rovnako predstavuje povolanie, ktoré už v súčasnosti žalobca vykonávať nemôže. Žalobca je v súčasnosti nezamestnaný, resp. poberateľ invalidného dôchodku, pričom pri svojom výsluchu sa zamyslel nad tým, čo by bol schopný vykonávať, akú prácu a uviedol, že "možno práca cez internet". V tomto smere žalobca doposiaľ neriešil svoje veľmi limitované možnosti, keď sa snažil primárne zlepšiť svoju kondíciu. Žalobca je teda úplne vylúčený z vykonávania práce, ktorú vykonával pred nehodou, ako aj z práce, na ktorú sa pripravoval svojim štúdiom. Žalobca ak aj nájde uplatnenie v práci s ohľadom na ochrnutie dolných končatín a s tým súvisiacu imobilitu, bude musieť tiež svoje hľadanie zamerať na druh práce, ktorý bude akceptovateľný s ohľadom na poškodenie v oblasti hrudníka (obmedzenie hybnosti, rýchle zadýchanie sa) a v neposlednom rade bude musieť ísť o

prácu, pri ktorej bude možné zabezpečiť hygienickú nevyhnutnosť súvisiacu s otázkou vyprázdňovania žalobcu. V tomto smere preto súd považoval možnosti žalobcu nájsť si novú prácu za podstatne obmedzené. V oblasti pracovnej schopnosti žalobcu, táto je v súčasnosti podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne znížená o viac ako 80% a žalobca nemôže vykonávať naďalej prácu, ktorú vykonával a ani prácu, na ktorú získal vzdelanie. Žalobca z tohto dôvodu poberá invalidný dôchodok. Prácu žalobca v súčasnosti nevykonáva žiadnu. Napriek obmedzeniam, ktoré žalobca má v dôsledku zdravotných problémov, nie je podľa súdu vylúčený z vykonávania všetkých druhov prác, ktoré existujú, avšak nájsť adekvátnu prácu, zohľadňujúcu jeho zdravotný stav a následky spočívajúce napr. aj v tom, že pri dlhšom pobyte mimo domu používa plienky, potrebuje asistenta, nevie sa odviešť, býva v dome so schodmi, ktoré nevie prejsť, bude veľmi náročné. Žalobca napriek zdravotným problémom v oblasti duchovnej činnosti podľa súdu nestratil možnosť zúčastňovať sa na duchovných obradoch, jeho možnosti aj v tomto smere však možno hodnotiť ako podstatne obmedzené (pri dlhšom pobyte mimo domu používa plienky, potrebuje asistenta, nevie sa odviešť, býva v dome so schodmi, ktoré nevie prejsť). Napokon aj cirkevné predpisy umožňujú starým, chorým a deťom vykonávať jednotlivé úkony duchovného charakteru s ohľadom na ich fyzické a psychické možnosti, napr. aj v domácom prostredí. V oblasti športových aktivít, voľnočasových aktivít a turistiky došlo u žalobcu k výraznému obmedzeniu (športové aktivity) až k strate (turistika, poľovníctvo). Žalobca sa pred dopravnou nehodou venoval aktívne a pravidelne športu, posilňoval, jazdil na motorke, behal, hrával futbal, bicykloval, korčuľoval, navštevoval fitness, venoval sa športovej streľbe, rybárstvu a poľovníctvu. Takto prezentované aktivity boli v konaní preukázané jednak výsluchom žalobcu, ako aj výsluchmi svedkov. Žalobca sa jednotlivým pohybovým aktivitám venoval a je zrejmé, že sa jednalo o aktívneho športovca. Keďže pri dopravnej nehode došlo k poškodeniu fyzického zdravia žalobcu, pre športové aktivity došlo u neho k podstatnému obmedzeniu pri ich vykonávaní. V otázke cvičenia a posilňovania žalobca má záujem na posilnení hornej časti tela, nakoľko dolnú má ochrnutú, je však výrazne limitovaný problémami s dýchaním. Turistike sa žalobca v súčasnosti nevenuje, nakoľko to nie je v jeho fyzických možnostiach. Mimo dom sa žalobca nedokáže dostať sám bez cudzej pomoci, nedokáže šoférovať a pre svoju imobilnosť a nevyhnutnosť používať invalidný vozík, ako aj pre problémy s vyprázdňovaním, dochádza u žalobcu k strate možnosti byť turisticky aktívny v takom rozsahu ako pred nehodou. Žalobca ako vyštudovaný lesník mal a má vzťah k horám. V tomto smere došlo u žalobcu k jednej z najvýraznejších zmien oproti predchádzajúcemu životu. V konaní bolo preukázané, že sa žalobca horskej (lesnej) turistike pred nehodou venoval nadštandardne, teda v tejto oblasti súd konštatoval stratu vyplývajúcu z poškodení zdravia spôsobených pri nehode. Vykonávanie poľovníctva, prikrmovanie zveri, čistenie lesných chodníkov, kosenie trávy, vozenie trávy traktorom, vozenie dreva z lesa, všetky tieto činnosti sú u žalobcu vylúčené. Z výpovede svedka R. je zrejmé, že pred nehodou chodili so žalobcom na ryby aj na niekoľko dní, pričom v súčasnosti je to len asi na hodinu. U žalobcu došlo k jeho úplnému vylúčeniu z účasti na športových aktivitách, pri ktorých je nevyhnutné používať dolné končatiny. Je nepochybné, že žalobca je pri pohybe limitovaný zraneniami, ale napríklad posilňovaniu hornej časti tela sa môže naďalej venovať, hoci aj tu je limitovaný dýchacími problémami. V prípade koníčka, ktorým bola pre žalobcu jazda na motorke, v tomto smere sa príbuzní žalobcu vyjadrili, že žalobca prejde na štvorkolke (treba mu však na ňu pomôcť, rovnako ako aj z nej a žalobca drží riadítka), avšak podľa starého otca mal v dôsledku toho, že žalobca nemá cit v nohách, popáleniny od motorky, ktoré sa ťažko hojili. Podľa priateľky mal nehodu na štvorkolke, keď z nej spadol. Je nepochybné, že u žalobcu došlo k strate možnosti vykonávať túto činnosť a podľa súdu by možnosť zachovania tohto koníčka bola možná len v prípade zabezpečenia stroja (štvorkolky/ motorky) technicky prispôbeného fyzickému hendikepu žalobcu. V prípade kultúrneho a spoločenského života, došlo u žalobcu podľa súdu k jeho podstatnému obmedzeniu a pri realizácii kultúrneho a spoločenského života mimo domu k vylúčeniu z týchto aktivít. Žalobca sa môže zúčastňovať kultúrnych podujatí, kino, divadlo, koncerty, v tomto smere však opätovne súd poukázal na skutočnosť, že žalobca pri dlhšom pobyte mimo domu používa plienky (necíti únik moču ani stolice), potrebuje asistenta, nevie sa odviešť, býva v dome so schodmi, ktoré nevie prejsť, teda jeho možnosti sú výrazne limitované. Zároveň v prípade problémov s vyprázdňovaním, žalobca ako mladý človek cíti diskomfort, nakoľko je nepríjemné vykonávať vyklepkávanie moču mimo domu, v prípade zmeškania sa močový mechúr naplní a nasleduje samovoľný únik. V prípade stolice sa žalobca snaží jej konzistenciu a množstvo ovplyvňovať stravou, avšak v prípade riedkej stolice je nevyhnutné plienkovanie, keďže únik sa nedá ovládať a žalobca je v tom čase iba doma. Uvedené poškodenie (ochrnutie ritných zvieračov), si často vyžaduje manuálny výber prstom inej osoby, čo predstavuje nepríjemný akt. Ide o najťažšie poškodenia daných orgánov a podľa znalca je to nevábné a obmedzuje to žalobcu vo všetkých oblastiach jeho života. Zabezpečenie vyprázdnenia je intímnu záležitosťou a vyžaduje si aj určité podmienky a hygienické zabezpečenie. Únik stolice žalobca vie zistiť iba hmatom, pachom, zrakom, čo v spoločnosti nie je vábne, a to aj

bez ohľadu na vek žalobcu. Žalobca chodieval aj na plesy, poľovnícke akcie, koncerty, či diskotéky so svojou priateľkou, no v tejto oblasti došlo k jeho vylúčeniu. Žalobca má možnosť sa ich zúčastniť, avšak pasívne bez možnosti pohybových aktivít (tancovania). V otázke spoločenského života došlo k výraznému obmedzeniu, najmä pokiaľ ide o spoločenský život, ktorý žalobca viedol s priateľkou, a to práve pre problémy s močom, stolicou, pre problémy s akceptovaním vozíka (žalobcovi vadí, že sa ľudia na neho pozerajú). Z dôvodu, že sa žalobca viac zdržuje doma, že je obmedzený jeho pohyb, a to aj v rámci domu, že máva horšie dni (vedené bolesťou, negatívnym ladením), došlo k obmedzeniu jeho spoločenského života podľa súdu aj pri možnosti stretávania sa s priateľmi, chodenia s nimi do podnikov, barov, na chaty, priatelia sami obmedzili návštevnosť v dome žalobcu. V konaní bolo preukázané, že žalobca pred dopravnou nehodou viedol plnohodnotný spoločenský a kultúrny život. V neposlednom rade súd vzal do úvahy sociálnu izoláciu, zmeny v osobnostnej štruktúre a stiahnutie sa zo spoločenského života v dôsledku fyzických aj psychických následkov nehody. V neposlednom rade súd prihliadol na skutočnosť, že žalobca úraz s fatálnymi následkami pre ďalší život utrpel vo veku 23 rokov a následkom úrazu sa stal invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 80%. Posúdenie, či u konkrétneho poškodeného ide o prípad hodný osobitného zreteľa, je výlučne úlohou súdu. Podľa aplikačnej praxe Najvyššieho súdu SR uznanie invalidity je jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady SSU. Právna úprava neuvádza, aké poškodenia zdravia, resp. aké následky takéhoto poškodenia zakladajú nárok na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za SSU. Súd vychádza z lekárskeho posudku a základného bodovania poškodenia. Zároveň musí prihliadnuť na to, aké zmeny poškodenie zdravia vyvolalo v živote dotknutej osoby vo vzťahu k stavu pred poškodením. Okolnosti hodné osobitného zreteľa by mali byť posudzované s ohľadom na individuálneho poškodeného, a to bez ohľadu na to, či život poškodeného pred poškodením vykazoval znaky vysokého spoločenského angažovania sa v oblastiach umenia, vedy, športu, kultúry, či politiky, alebo viedol len tzv. bežný život. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že u žalobcu došlo k zmene jeho uplatnenia, ktoré sa prejavujú pri každodennom živote cez podstatné obmedzenie pracovných aktivít, vykonávanie domácich prác, športových aktivít a následky zranení sa prejavujú aj v jeho možnosti zúčastniť sa aktívnych spoločenských akcií spojených najmä s pohybom, dlhším pobytom mimo domu a pod. Súd poukazuje na to, že aktivity žalobcu v oblasti športu a spoločenských akcií boli na aktívnej úrovni, pričom po nehode žalobcovi neostali zachované. Žalobca je po nehode imobilný a nesebestačný. V dôsledku dopravnej nehody tak u žalobcu podľa súdu došlo k zhoršeniu zdravia a s tým súvisia výrazné a podstatné obmedzenia možností, resp. ich vylúčenia pri uplatnení žalobcu v jednotlivých oblastiach života, pričom možnosti jeho uplatnenia aj zanikli (napr. možnosť založenia rodiny, možnosť vykonávať prácu, na ktorú žalobca získal vzdelanie). Jednotlivé poškodenia zdravia žalobcu viedli k jeho čiastočnej izolácii, k sociálnemu stiahnutiu, neschopnosti normálne prijímať informácie, tešiť sa a spoločensky žiť. Žalobca bol v dôsledku poškodenia zdravia týmto úrazom vyradený zo života, ktorý vedie zdravý človek, jeho život sa v mladom produktívnom veku zásadne zmenil, keď stratil možnosť pracovať v profesii, ktorú si vybral. K zmene kvality života žalobcu došlo tým, že pred úrazom fyzicky pracoval, vykonával manuálne práce, pomáhal rodičom so starostlivosťou o hospodárstvo, ktoré po dopravnej nehode už vykonávať nemôže. V dôsledku uvedených trvalých následkov je na invalidnom dôchodku a v dôsledku úrazu sa nemôže plnohodnotne venovať ani svojej záľube - poľovníctvu, lesníctvu, nakoľko stratil fyzickú zdatnosť. Všetky uvedené dôvody súd vyhodnotil ako hodné osobitného zreteľa pre mimoriadne zvýšenie SSÚ o 50% a žalobcom uplatnený nárok na takéto zvýšenie považoval súd za primeraný, keď zohľadnil tiež vek, v ktorom navrhovateľ úraz utrpel (23 rokov). Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žalobca je veľmi podstatne obmedzený pri vykonávaní základných životných potrieb, domácich prácach, v rodinnom živote, v kultúrnom a v spoločenskom živote, v oblasti pracovného uplatnenia, športových aktivít, pričom v mnohých prípadoch je úplne vylúčený (strata schopnosti vykonávať doterajšiu prácu, rovnako aj prácu, na ktorú sa žalobca pripravoval vzdelaním, všetky aktivity a činnosti vyžadujúce pohyb dolných končatín a zvýšenú námahu). Dôsledným zvážením všetkých uvedených skutočností, súd konštatoval, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa, pričom v otázke posúdenia nároku na mimoriadne zvýšenie SSÚ súd vychádzal z vykonaných dôkazov - výsluchu žalobcu, výsluchov svedkov - príbuzných žalobcu, jeho priateľky a kamaráta, lekárov, ako aj z lekárskeho správ a znaleckých posudkov predložených v konaní. Týmto posúdením je podľa súdu možné mimoriadne zvýšiť náhradu SSÚ o 50% s ohľadom na všetky okolnosti, ktoré musel súd vziať do úvahy. Za mimoriadne zvýšenie náhrady SSÚ tak súd mohol priznať žalobcovi sumu 79.236,30 eura (158.472,60 eur - 50%). Rovnako však aj v prípade tejto náhrady súd aplikoval zodpovednostný princíp, teda spoluzavinenie žalobcu, a to v rozsahu a z dôvodov už uvedených, t. j. zníženie náhrady mimoriadneho zvýšenia SSÚ o 10%. Za mimoriadne zvýšenie SSÚ preto súd žalobcovi priznal sumu krátenú o mieru spoluzavinenia, a to vo výške 71.312,67

eura (79.236,30 eur - 10%). Súd tak priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 142.625,34 eura z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a keďže bol žalovaný s plnením tohto nároku v omeškani, súd priznal žalobcovi tiež nárok na úrok z omeškania v zákonom stanovenej minimálnej výške, t. j. vo výške 5,05% ročne zo sumy 142.625,34 eura odo dňa 13. 08. 2015 do zaplatenia. Súd zároveň žalobcovi priznal nárok na zaplatenie sumy 71.312,67 eura z titulu náhrady mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia (zvýšenie základnej náhrady SSÚ o 50%). Vo zvyšnej časti žalobcom uplatneného nároku súd žalobu zamietol.

1.6. Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu žalovaného na prerušenie konania súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný dňa 29. 08. 2018 podal elektronicky návrh na prerušenie konania, v ktorom uviedol, že žiada prerušiť konanie z dôvodu, že v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 7C/206/2015 je nariadené znalecké dokazovanie, ktoré má zásadný význam pre rozhodnutie súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/617/2015. Prerušenie konania žalovaný požadoval až do vypracovania znaleckého posudku v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 7C/206/2015. Súd po preskúmaní návrhu žalovaného na prerušenie konania dospel k záveru, že neboli dané dôvody na prerušenie konania do vypracovania znaleckého posudku v inom spore a z dôvodu hospodárnosti ďalej vykonával úkony v konaní, a to najmä dokazovanie tak, aby následne bolo možné rozhodnúť vo veci samej v čo najkratšom možnom čase. Konanie Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/617/2015 nie je závislé od výsledku konania Okresného súdu Nitra sp. zn. 7C/206/2015. Vzhľadom k uvedenému súd návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol, čo je v súlade so zásadou hospodárnosti.

1.7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovení § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 CSP, udávajúc, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobca v tomto prípade nepochybne bol procesne úspešný, čo do základu, avšak výška závisela od znaleckej činnosti a od úvahy súdu, ktoré nemohol žalobca predvídať, pretože to objektívne nie je možné. Časť zamietnutého nároku nie je teda prejavom procesného úspechu žalovaného, ale iba dôsledkom znaleckej činnosti a úvahy súdu. Žalobcu je preto v takomto prípade potrebné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech, čo do základu uplatňovaného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto procesného úspechu závisela výlučne od znaleckej činnosti, resp. od úvahy súdu. V danom prípade preto súd dospel k záveru, že v konaní o veci samej bol žalobca úspešný v celom uplatnenom nároku čo do jeho základu (žalobcovi bola priznaná náhrada SSÚ aj mimoriadne zvýšenie SSÚ). Žalobca bol v celom nároku žaloby úspešný, a preto mu patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto rozsudku, v jeho vyhovujúcom výroku, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, namietajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) CSP) a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. d) CSP). Súd prvej inštancie vec nesprávne posúdil, pokiaľ spoluzavinenie žalobcu na následkoch dopravnej nehody považoval za primerané len v rozsahu 10%, a to vzhľadom na všetky skutkové okolnosti prípadu. Taktiež vzhľadom na zistený skutkový stav vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ priznal ZSSU v maximálnej možnej miere. Žalobca od počiatku tvrdil, že bol vo vozidle pripútaný, pričom túto skutočnosť žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, ale zostala len v rovine jeho síce ľudsky pochopiteľného, ale len účelového tvrdenia. Práve naopak, zo všetkých ostatných v konaní vykonaných dôkazov je podložený a odôvodnený záver, že žalobca v čase dopravnej nehody pripútaný nebol, pričom uvedená skutočnosť mala podstatný vplyv na rozsah jemu spôsobenej škody na zdraví. Je síce pravdou, že v ZP nebolo možné presne a jednoznačne špecifikovať rozsah zranení, ktoré by žalobca utrpel aj v prípade použitia bezpečnostného pásu, resp. ktoré by neutrpel, avšak uvedené bez ďalšieho neodôvodňuje konštatovanie o primeranosti krátenia práve o 10%, ako učinil súd. Má za to, že pokiaľ nie je možné jednoznačne určiť mieru zodpovednosti na strane žalobcu, v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka pod pojmom „pomerne“ možno rozumieť až 50%. Napriek uvedenému navrhoval aplikovať 25% zníženie, ktoré možno vzhľadom na všetky okolnosti považovať za primerané, proporcionálne a spravodlivé. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, ako všetky jednotlivé dôkazy súd posúdil a okolnosti na strane žalobcu premietol do krátenia práve 10%, čím je rozsudok zaťažovaný aj inou vadou. Vo výsledku tak rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení miery spoluzavinenia žalobcu čo do rozsahu následkov dopravnej nehody. Ďalej uviedol, že maximálne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia

by malo byť priznávané len v obzvlášť závažných prípadoch, pri poškodených, ktorí sú absolútne vylúčení zo spoločenského života, vyžadujú 24h starostlivosť a pod. Bez akéhokoľvek zľahčovania zdravotného stavu žalobcu však podľa názoru žalovaného tento takouto osobou nie je, čo je podporené aj skutočnosťou, že v čase po dopravnej nehode a postupnom zlepšovaní sa zdravotného stavu žalobcu, tento jazdi na motorovej štvorkolke, chodí na poľovačky, rybačky, v obmedzenej miere aj do spoločnosti, a s priateľkou plánuje spoločnú budúcnosť. Navrhol v zmysle § 388 CSP, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v napádanom rozsahu tak, že stanoví primeranú mieru ZSSU, ako aj mieru spoluzavinenia žalobcu vo výške 25% a vo zvyšku žalobu zamietne.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie, v jeho zamietajúcom výroku, napadol včas podaným odvolaním i žalobca, namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie prijal nesprávny skutkový záver, že nebol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom a následne nesprávne aplikoval ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka. O spoluzavinení poškodeného je možno hovoriť a brať ho do úvahy len v prípade, že došlo u samotného poškodeného k naplneniu a preukázaniu všetkých predpokladov zodpovednosti za škodu. Tvrdenie o spoluzavinení škody zo strany žalobcu bolo tvrdením žalovaného a preto bolo jeho procesnou povinnosťou, aby toto tvrdenie jednoznačne preukázal. Po hodnotení dôkazov vykonaných v konaní nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, ktorý by bez akýchkoľvek pochybností potvrdil či vyvrátil skutočnosť, že žalobca bezpečnostný pás zapnutý mal. V tomto smere nemožno konštatovať, že žalovaný uniesol dôkazné bremeno na preukázanie tejto skutočnosti. V danom prípade tak skutočnosť, že porušil právnu povinnosť mať zapnutý bezpečnostný pás bezpečne preukázaná nebola. Tiež nebola v konaní preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a následným vznikom škody ako obligatórny predpoklad zodpovednosti za škodu. Okresný súd sám konštatoval, že príčinná súvislosť medzi prípadným porušením právnej povinnosti žalobcu mať zapnutý bezpečnostný pás a následným vznikom škody na zdraví žalobcu, či zväčšením jej rozsahu v konaní preukázaná nebola. Následne však prijal zjavne nesprávny právny záver, keď aplikoval ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka a uznal spoluzavinenie žalobcu na vzniku škody v miere 10% aj napriek tomu, že mu chýbal obligatórny predpoklad v podobe existencie príčinnej súvislosti. Uviedol tiež, že nie absolútne v každom prípade pri akomkoľvek nehodovom deji je použitie bezpečnostného pásu účinné a spôsobilé zabrániť vzniku škody alebo zmenšiť jej rozsah. Pokiaľ sa má táto skutočnosť zohľadniť pri spoluzavinení poškodeného, musí byť v konaní bezpečne preukázaná. Napokon o tom, že v danom prípade pri danom charaktere nehodového deja nie je možné konštatovať príčinnú súvislosť medzi použitím či nepoužitím bezpečnostných pásov svedčí skutočnosť, že ďalší spolujazdec X. X. pri dopravnej nehode nebol pripútaný a utrpel len ľahké zranenia. Za týchto okolností nebola existencia príčinnej súvislosti v konaní preukázaná a tak nebolo možné stanoviť žiadnu mieru spoluzavinenia žalobcu na vzniknutej škode.

4. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, udávajúc, že v konaní nebolo možné jednoznačne prijať skutkový záver, že nebol pripútaný bezpečnostným pásom a v tomto smere nemožno konštatovať, že žalovaný uniesol dôkazné bremeno na preukázanie tejto skutočnosti. Okrem toho, že skutočnosť porušenia právnej povinnosti z jeho strany nebola v konaní jednoznačne preukázaná, nebola preukázaná ani prípadná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a následným vznikom škody. K argumentom žalovaného k otázke maximálneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. uviedol, že motorovú štvorkolku používa na kompenzáciu jeho imobility, nakoľko nie je schopný chôdze a je odkázaný na invalidný vozík. Preto jazdenie na štvorkolke nie je možné chápať ako výkon nejakej jazdeckej záľuby, ale len ako kompenzáciu jeho zdravotného postihnutia pri presunoch z miesta bydliska do blízkeho okolia. V prípade ďalších aktivít uvedených v odvolaní žalovaného sa nejedná v pravom zmysle o aktivity, ktoré vykonáva, ale ide len o pasívny statický pobyt v prírode, kde sa za potrebnej asistencie privezie a usadí, čo nie je v žiadnom prípade možné nazvať rybačkou či poľovačkou v pravom zmysle slova. Je pravdou, že má priateľku, ktorú mal už pred predmetnou dopravnou nehodou, pričom je otázne, nakoľko má tento vzťah budúcnosť pre jeho vážne zdravotné postihnutia. Ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nekonkretizuje, kedy sa v prípade poškodeného jedná o prípad hodný osobitného zreteľa a už vôbec neuvádza, ako má súd postupovať pri určovaní rozsahu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa tohto ustanovenia a podľa akých kritérií má súd rozhodovať o zvýšení v rozsahu 10, 20 či 50 %. V nadväznosti na názor žalovaného, podľa ktorého je možné maximálne zvýšenie náhrady podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. priznať len v prípadoch najzávažnejšieho poškodenia zdravia poukázal na

to, že stupeň závažnosti zdravotného postihnutia sa odzrkadľuje najmä v bodovom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré diferencuje jednotlivé prípady poškodených podľa stupňa závažnosti trvalých následkov tým, že v závažnejších prípadoch je bodové hodnotenie logicky vyššie, ako v prípadoch menej závažných. Ak teda samotné bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia a následná náhrada stanovená práve na základe tohto bodového hodnotenia rozlišuje závažnejšie prípady od menej závažných, nemožno preceňovať význam miery percentuálneho zvýšenia náhrady podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. ako nástroja na odlišenie prípadu závažného postihnutia zdravia od prípadu menej závažného postihnutia zdravia. Tento účel totiž plní stanovenie bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, z ktorého následne vychádza aj možné zvýšenie náhrady podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Pri najzávažnejších prípadoch je samozrejme základná náhrada na základe bodového hodnotenia vyššia, čím je následne vyššia aj časť zodpovedajúca podielu jej zvýšenia o 50 %. Naproti tomu v prípade, ktorý nedosahuje maximálnu závažnosť trvalého poškodenia zdravia, je základná náhrada na základe nižšieho bodového hodnotenia nižšia ako v najzávažnejších prípadoch, a následne aj zvýšenie náhrady o 50 % je nižšie ako v prípadoch najvyššej závažnosti. Je preto zrejme, že aj v prípade zvýšenia o 50 % v dvoch prípadoch rozličnej závažnosti poškodenia zdravia je stále aj napriek rovnakému percentuálnemu zvýšeniu zachovaná rozdielnosť výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a je tak zabezpečené rešpektovanie zásady proporcionality náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Poukázal na to, že pred úrazom bol úplne zdravý a mal všetky predpoklady vybudovať si svojim snažením spokojný a šťastný život po každej stránke. Závažné zdravotné postihnutie postihlo skutočne každú oblasť jeho života. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je pritom náhradou jednorazovou, ktorou sa neodškodňuje len súčasný ťažký zdravotný stav, ale má sa zohľadniť aj to, že táto náhrada sa poskytuje za celý budúci život, ktorý prežije v trvalej ťažkej degradácii jeho kvality. S prihliadnutím na tieto závažné skutočnosti má za to, že je namieste zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v rozsahu 50 %.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní žalobcu a žalovaného (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že podané odvolania strán sporu nie sú dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 160/2015 Z. z.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak
a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý
b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov
c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu

12. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správne právne závery a svoje rozhodnutie aj správne a vyčerpávajúco odôvodnil. S poukazom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozsudku vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie uplatneného nároku žalobcu a ustálil správny záver o jeho čiastočnej dôvodnosti.

14. Vychádzajúc zo stranami sporu prezentovaných odvolacích dôvodov je zrejmé, že tak žalobca ako i žalovaný nesúhlasili s rozhodnutím súdu v otázke posúdenia spoluzavinenia poškodeného - žalobcu na vzniku škody ako i žalovaný namietal nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o maximálnom zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu.

15. Vo vzťahu k posúdeniu toho, či je žalobca v zmysle ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka spoluzodpovedný za vznik škody, odvolací súd udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď súd prvej inštancie prijal správne skutkové závery o tom, že žalobca ako osoba sediaci na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom nebol bezpečnostným pásom pripútaný a následne prijal aj správny právny záver o jeho spoluzavinení na vzniknutej škode.

16. Pri aplikácii ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka, ktoré zakladá rozdelenie vzniknutej škody medzi škodcu a poškodeného, je potrebné prihliadať na tieto hľadiská:

- a) ktoré okolnosti mali priamy vplyv na vznik škody u poškodeného,
- b) v akom rozsahu sa každý zo zúčastnených pravdepodobne podieľal na vzniku škody,
- c) v akom rozsahu okolnosti, ktoré mali vplyv na vznik škody, možno pričítať poškodenému a škodcovi.

17. Zavinenie poškodeného sa týka buď jeho aktívneho konania (culpa in committendo), alebo opomenutia (culpa in omittendo). Dôležité je, že zavinené konanie sa týka konania poškodeného, ktoré je v rozpore s právom. Konanie poškodeného je v takom prípade jednou z príčin vzniku škody. Predpokladom pomerného znášania škody poškodeným je jeho zavinená spoluúčasť na vzniku škody a existencia príčinnej súvislosti medzi týmto zavineným konaním a vznikom škody. Zavinenie poškodeného môže byť buď úmyselné, alebo neobstarlivosť.

18. Primárnym z hľadiska posúdenia toho, či samotný žalobca spoluzodpovedá za vznik škody na zdraví bolo ustáliť, či si tento počíňal v rozpore s právom, v konkrétnom prípade či bol, resp. nebol pripútaný bezpečnostným pásom na sedadle vozidla povinne vybavenom bezpečnostným pásom. I keď strany sporu k tejto skutkovej otázke zaujali rozdielne stanoviská, žalobca tvrdiac, že bol pripútaný bezpečnostným pásom, naopak žalovaný popierajúc túto skutočnosť, je potrebné prisvedčiť správnosti prijatých skutkových záverov súdu prvej inštancie, tak ako ich prijal a opísal v napadnutom rozsudku v jeho bode 45, keď z dôkazov vykonaných v konaní, je plne odôvodnený záver, že žalobca v čase dopravnej nehody pripútaný nebol. Navyše, pokiaľ žalobca tvrdil, že v čase dopravnej nehody bol bezpečnostným pásom pripútaný, táto jeho argumentácia zostala len v rovine nepreukázaného tvrdenia, keď na druhej strane dôkazy vykonané v konaní (znalecké dokazovanie, vyšetrovací spis) plne odôvodňovali prijatý spoľahlivý záver súdu prvej inštancie o porušení povinnosti žalobcu v zmysle ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v spojení s porušením prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka. Potom žalobca, ktorý porušil svoju zákonnú povinnosť a toto jeho porušenie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody, vzhľadom na rozsah a charakter poranení žalobcu, utrpených pri absencii pripútania sa (tak ako uvedené vyplýva zo znaleckého dokazovania) spoluzodpovedá za vzniknutú škodu na zdraví, v miere, ktorú podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie určil správne v rozsahu 10%.

19. Z hľadiska rozsahu spoluzodpovednosti žalobcu bolo rozhodujúce zistenie, ktoré okolnosti mali priamy zásadný a podstatný vplyv na vznik škody, v akom rozsahu sa každý zo zúčastnených pravdepodobne podieľal na vzniku škody. Súd prvej inštancie prijal správny právny záver, že rozhodujúcou skutočnosťou pri vzniku škody bolo hrubé porušenie povinnosti vodiča motorového vozidla, dôsledkom ktorého došlo k dopravnej nehode, ktoré porušenie malo priamy a podstatný vplyv na vznik škody. Vodič motorového vozidla vznik škody zavinil rozhodujúcou mierou, preto sa musí

podstatným spôsobom podieľať na úhrade tejto škody. Miera zavinenia žalobcu na vzniku škody je podstatne nižšia, a to i za situácie, že porušil svoju zákonnú povinnosť pripútať sa bezpečnostným pásom, ktorá skutočnosť mala vplyv na charakter jeho zranení, avšak zo záverov vykonaného znaleckého dokazovania nevyplývalo to, že by nepripútanie sa žalobcu prispelo k väčšiemu poškodeniu jeho zdravia, tak ako konštatoval súd prvej inštancie a teda, že by v dôsledku jeho nepripútania sa došlo k zväčšeniu rozsahu jeho zranení. Pokiaľ žalobca namietal, že sám súd prvej inštancie konštatoval, že príčinná súvislosť medzi prípadným porušením právnej povinnosti žalobcu mať zapnutý bezpečnostný pás a následným vznikom škody na zdraví žalobcu nebola daná a následne prijal zjavne nesprávny právny záver o jeho spoluzavinení, takáto argumentácia žalobcu nie je dôvodná, keď súd prvej inštancie nekonštatoval neexistenciu priamej príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti žalobcu a vznikom škody, ale to, že nemal za preukázané, že by nepripútanie sa žalobcu bezpečnostným pásom bolo príčinou zväčšenia rozsahu jej následkov, čo v kontexte posúdenia miery spoluzavinenia našlo svoj odraz v stanovenom rozsahu 10%. Uvedené však nie je možné stotožniť s tým, že by sa žalobca vôbec nepodieľal na vzniku škody, pretože nepripútanie sa bezpečnostným pásom malo vplyv na charakter jeho zranení, avšak bez toho, že by bolo možné konštatovať takú mieru jeho spoluzavinenia, ktorá by výrazným spôsobom prispela k vzniku škody už aj tým, že nebolo možné konštatovať, že skutočnosť nepripútania sa žalobcu bezpečnostným pásom prispela k zväčšeniu poškodenia jeho zdravia. Potom odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie mal za to, že za primeranú mieru rozsahu spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody treba považovať jeho 10% podiel na vzniku škody.

20. Vo vzťahu k zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu o 50%, v zmysle ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., odvolací súd udáva, že i v tomto odvolaní napadnutom rozsahu sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a ním prijatými právnymi závermi plne stotožňuje a na ne odkazuje. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí v tomto aspekte podrobne vysporiadal s tým, akým spôsobom mimoriadne vážne poškodenie zdravia žalobcu zasiahlo do jednotlivých oblastí jeho života, či už vo forme jeho vylúčenia alebo obmedzenia.

21. Pre určenie výšky odškodnenia za SSU je nevyhnutné zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody a aké predpoklady má po vzniku škodovej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a v spoločnosti. Pri posúdení otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu poškodenia musí súd dbať na to, aby jeho rozhodnutie rešpektovalo princíp proporcionality, ktorý vyžaduje existenciu vzťahu primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí, jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho doterajšie spoločenské pôsobenie. Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. Vo všeobecnosti treba pripustiť, že v niektorom individuálnom prípade pôjde o tak mimoriadne závažné poškodenie zdravia osoby spoločensky sa doposiaľ nijako osobitne neangažovanej, ktoré aj s prihliadnutím na minimalizovanú predpokladanú budúcu kvalitu jej života odôvodní priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v hodnej hranici stanoveného limitu. Takéto zvýšenie je vyhradené prípadom straty životných príležitostí po celý zvyšok života, v ktorých je poškodený takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady na plnenie životných funkcií sú bezmála alebo celkom zmarené. Za relevantnú okolnosť z hľadiska určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pritom treba považovať aj vek poškodeného.

22. Posudzujúc vyššie uvedené kritéria pre rozhodovanie o zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia až o 50%, dospel odvolací súd k záveru, ktorý prijal aj súd prvej inštancie, a síce, že v prípade žalobcu sa jedná o taký prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý plne odôvodňuje zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50%. Žalobca utrpel v dôsledku dopravnej nehody ťažké poškodenie zdravia v mladom veku 23 rokov a toto poškodenie jeho zdravia znamenalo výrazný zásah do všetkých oblastí jeho života tak, ako to vo svojom rozhodnutí podrobne opísal súd prvej inštancie. Odvolací súd nepovažuje za opodstatnené vzniknuté zásadné obmedzenia v živote žalobcu opätovne opisovať, keď tak ako už uviedol, s rozhodnutím súdu prvej inštancie sa stotožňuje a na toto odkazuje (i v zmysle zásady, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria jeden celok), nesporne však treba uviesť to, že poškodenie zdravia žalobcu znamená pre neho stratu životných príležitostí po zvyšok jeho života vo všetkých jeho oblastiach, s výrazne obmedzenou kvalitou jeho života, keď zlom v jeho živote nastal v mladom veku plne

produktívneho človeka, venujúceho sa svojej rodine, priateľke, práci, záľubám a v dôsledku tohto zásahu sa stal osobou odkázanou na pomoc inej osoby v prevažnej miere činností. V podrobnostiach odvolací súd odkazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie dôsledne vysporiadal s tým, prečo poškodenie zdravia žalobcu považuje za prípad hodný osobitého zreteľa pre účely zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní argumentoval, že žalobca jazdí na motorovej štvorkolke, chodí na poľovačky, rybačky a pod., takáto jeho argumentácia nie je namieste, keď z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca nepoužíva štvorkolku ako prostriedok pre spestrenie jeho života v rámci záľuby ale ako občasný možný prostriedok prepravy. Pokiaľ aj žalobca absolvoval poľovačku, resp. rybačku, ani uvedené nemožno charakterizovať ako aktívny výkon danej záľuby, ale len ako pasívny pobyt žalobcu v prírode.

23. S ohľadom na všetky vyššie uvedené dôvody, odvolací súd, plne sa stotožňujúc s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré považuje za vecne správne, toto rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP a keďže v odvolacom konaní boli strany sporu úspešné pomerne, rozhodol že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).